

Universitätsbibliothek Paderborn

Ioannis S. R. E. Cardinalis Bona Opera Omnia

Tribus Tomis comprehensa

De Divina Psalmodia, Ejusque Causis, Mysteriis, Et Disciplinis, deque variis Ritibus omnium Ecclesiarum in psallendis Divinis Officiis, Tractatus, Historicvs, Symbolicvs, Asceticvs. Sive Psallentis Ecclesiae Harmonia - Opus novum, & curiosum, ac multiplici eruditione illustratum ... Operum ...

Bona, Giovanni

Parisiis, 1678

§. 1. Qvam difficile sit de Mariae laudibus scribere. Cur negotium omnium saeculorum dicatur esse. Eius cultum semper viguisse. Ad ipsam B. Virginem deprecatio.

urn:nbn:de:hbz:466:1-9929

CAPUT XII.

DE OFFICIO PARVO B. VIRGINIS:

§. I.

Quam difficile sit de Maria laudibus scribere. Cur negotium omnium seculorum dicatur esse. Ejus cultum semper viguisse. Ad ipsam Beatam Virginem deprecatio.

IN celebrandis Beatissimæ Virginis Mariæ præconiis tot jam sudarunt ingenia, tot sunt attriti calami, tot manus, & mentes occupatæ, ut si ejus honori conscripta volumina in unum congregarentur, insignem se solis constituerent Bibliothecam. Pia quadam æmulatione omnis natio, quæ sub cælo est, juvenes, & virgines, senes cum junioribus in recensendis Mariæ laudibus qua ligata, qua soluta oratione decertasse videntur. Sed ut devotus fuerit, gratusque Deo generosus eorum conatus, quicquid tamen de ineffabili meritum ejus prærogativa manu scripserint, ore protulerint, mente conceperint, stilla situlæ est, momentum stateræ, gutta roris antelucani; ut non minus de illa, quam de Filio ipsius Domino nostro illud pleno ore decantare possimus, (a) *Tibi silentium laus*: possitque facilius immensum pelagus exigua scrobe concludi, quam omnium hominum, & Angelorum vocibus Mariæ laudes exhauriri. Quis Reginae cælorum potentias loquetur, auditas faciet omnes laudes ejus? Major est enim omni laude, omnemque exuperat modum, quæ omnium decus creaturarum excellentissima dignitate transcendit. S. Germanus Patriarcha Constantinopolitanus sermonem de hac Virgine habiturus sic exor-

æ Psal. 64. ex vers. Hebr.

ditur.

ditur. Si palmo metiri terram possumus, ac funiculo mare circumscribere: si cubitis cœlum continetur, & stellarum numerari copia potest: si guttæ pluvix, tellurisque glebæ, ventorumque impetus, atque arenæ comprehenduntur, certè poterit quod in manibus est argumentum comprehendere. Arnoldus Abbas Bonæ vallis initio Tractatus de laudibus Deiparæ hæc habet. Si linguis hominum loquar, & Angelorum, nihil dignè, nihil propriè de sanctæ, ac perpetuæ Virginis Matris Christi Mariæ gloria eloqui poterò, quia verè in laudibus ejus modulandis non invenitur conveniens organum, & hebes est cujuscumque subtilitatis ingenium. Res mira, & inaudita, Mater Virgo, Verbum caro, Deus homo! Quis in tam celebri miraculo sileat? Item quis hæc prædicare sufficiat? Scimus quidem supra nos esse hoc aggredi; sed illa in cujus sacrato utero Verbum caro factum est, locuturis de Verbo conciliat verbum: nec fas est muta esse gaudia Ecclesiæ, ubi implente nos Verbo hoc habemus in mente, quod mater in utero. S. (b) Amedeus ex Abbate Altæcumbæ Episcopus Laufanensis magnas Virginis Encomiastes, Omnis sancta, inquit, & rationalis anima investigans cœli secreta mysteria, & distinguens ordinas supernorum spirituum invenit primam post Redemptorem illam in mulieribus benedictam, illam plenam gratia, quæ Deum genuit, & virginitatis gloriam non amisit. Hæc Virgo beata omni luce clarior, omni suavitate gratior, omnique potentatu sublimior totum mundum illuminat & unguenti optimi perfusione innovans omnia, Cherubim & Seraphim agmina potestate transcendit, & majestate. Solus igitur Deus, cui soli secunda est, eam dignis poterit encomiis honorare, qui ad tantam dignitatem humilem, & parvulam sublimavit, qua majorem ipsa Dei omnipotentia creare non potest. Hoc

b Amed. Hom. 1,

306 DE OFFICIO PARVO B. VIRGINIS.
unum est, in quo nec primam similem visa est, ne habere sequentem, ut unum eundemque Filium cum Deo Patre meruerit habere communem. Hæc illa mulier est olim in Paradiso promissa, quæ caput serpentis antiqui, Dei virtute calcavit. Hæc illustris illa mulier præ cunctis mulieribus benedicta, in igne & rubo; in virga & flore; in rore, & vellere antiquis Patribus præmonstrata. Hæc arca mystica testamenti, aureum propitiatorium, scala Jacob, virga Jesse, thronus Salomonis, arcus fœderis, janua Paradisi. Hæc fons irrigans universam terram, hæc aurora veri Solis prænuntia. Hæc salus universorum, totius mundi conciliatrix, inventrix gratiæ, genitrix vitæ, mater salutis. Hæc reparatrix protoparentum, posterorum vivificatrix, vera mater viventium, desperantium salus, miserorum solatium, afflictorum refugium, spes unica peccatorum. In ipsa omnis gratia viæ, & veritatis: in ipsa omnis spes vitæ, & virtutis:

(c) *Sola fuit mulier, patuit qua janua letho,
Et qua vita redit, sola fuit mulier.*

Sub ejus umbra qui pausaverit in æstu vitiorum refrigerium inveniet. in pressuris sæculi umbraculum, in laboribus quietem.

II. S. (d) Bernardus in Mariæ laudes semper effusus e. in *Negotium omnium sæculorum* aptissimo prorsus, ac singulari titulo nuncupavit. Ipsa enim tanquam mediatrix fidelissima omnium negotia in cœlesti curia procurat. Ipsa una omnium negotium est, quæ sola potuit omnia sæcula occupare, quæ magnum negotium sæculorum omnium ingeniis faceffivit. Sed consultius est dulcissimi Doctoris lacteam orationem audire: lac merum loquitur, quod ab uberibus Virginis insigni privilegio suxit. Ad Mariam sicut ad medium,

e Turcius Rufus in collat. vet. & novi Testam. & Bernar. ser. 2. de Pentecost.

sicut ad arcam Dei, sicut ad rerum causam, sicut ad negotium sæculorum respiciunt & qui in cœlo habitant, & qui in inferno, & qui nos præcesserunt, & nos qui sumus, & qui sequentur, & nati natorum, & qui nascentur ab illis. Illi qui sunt in cœlo, ut resarciantur; & qui in inferno, ut eripiantur; qui præcesserunt, ut Prophetæ fideles inveniantur; qui sequuntur, ut glorificentur. Eò beatam te dicunt omnes generationes, Genitrix vitæ, Domina mundi, Regina Cœli. Omnes inquam generationes, quæ omnibus generationibus vitam & gloriam genuisti. In te enim Angeli lætitiâ, iusti gratiam, peccatores veniam invenerunt in æternum. Meritò in te respiciunt oculi totius creaturæ, quia in te, & per te, & de te benigna manus Omnipotentis quicquid creaverat recreavit. Apud Græcos omnibus sacris Hymnis, de quocunque argumento sint, Thetocion, in laudem Deiparæ adjungi solet, ac si minimè congruum esset ex aliis capitibus Deum laudare hoc prætermisso. Jodocus Coccius omnium sanctorum Patrum diligentissimus excerptor, toto libro tertio tomiprimi sui Thesauri Theologici quicquid à Græcis & Latinis Patribus de beata Virgine præclarè dictum & excogitatum fuit, in unum collegit. Theophilus item Raynaudus vir infinitæ lectionis omnes titulos Beatæ Virginis ex sanctis Patribus excerptit, & ex iis librum confecit, quem inscripsit Nomenclatorem Marianum. Possunt autem iidem tituli valdè locupletari ex Menæis aliisque libris Ecclesiasticis Græcorum, quod egregiè præstitit vir eruditus Simon Uvangnerekus in sua Pietate Mariana Græcorum edita Monachii. Multa quoque collegerunt ad B. Virginis laudem pertinentia præclari & noti Scriptores Petrus Antonius Spinellus in libro quem inscripsit Maria Deipara thronus Dei, Aloysius Novarinus in umbra Virginea, & Joannes Baptista Novatus in opere de Eminentia Deiparæ. Demum in

308 DE OFFICIO PARVO B. VIRGINIS,
 colenda Virgine nemini cedit hoc sæculo vir religioſiſ-
 ſimus Hyppolytus Marraccius Lucenſis; nam præter
 varia Latinorum, Græcorumque opuscula de ipſa Dei
 Genitrice quæ in lucem emiſit, & notis illustravit, præ-
 ter Bibliothecam Marianam in qua recenſet ſumma
 diligētia omnes qui de beata Virgine aliquid ſcripſerunt
 edidit etiam Prophetas Marianos, ſeu de Prophetis
 Mariæ præcultoribus: Apoſtolos item, & Pontifices
 Maximos Marianos, Purpuram Marianam, Antiftites,
 Fundatores, & Religioſos Marianos, Palmam Maria-
 nam, Lilia Mariana, Heroïdes Marianas, Cæſares,
 Reges, & Principes Marianos: habetque prælo para-
 tam Polyantheam Marianam, & alia multa, quibus
 benè mereri, de cultoribus Virginis non ceſſat. Iſtos
 (e) conſulat Lector, qui eximias Mariæ laudes noſcere
 cupit, non eum pigebit legiſſe,

METRUM XXV.

*V*irgo Regina polorum,
 Summo quæ proxima Regi,
 Mundi moderaris habenas,
 Huc è cæſa ætheris aula
 Deſcende, & diſſice mentis
 Rutilo ſplendore tenebras:
 Meritas tibi promere laudes
 Amor eſt, cupioque per omnes
 Te dignos currere honores.
 Apis ut ſtudioſa, per arva
 Quæ circum ludit Hymetti,
 Non uno è cespite florum
 Carpit fragrantia mella;
 Sed lati plurima veris

¶ Videndi etiam Joan. Bonifac. in hiſtoria Virginal. Petr. Caniſius libris
 quinque de Deipara, & alii innumerabiles.

*Pregustans munera , rorem
 Depascitur avia cœli.
 Laudes sic ipse , tuasque
 Celebrabo carmine dotes ,
 St tu , dulcissima Virgo ,
 Lucem digneris , & æstum
 Tenebroso infundere cordi.
 Tu nostræ es gloria stirpis ,
 Tu lux , tu vita , decusque ,
 Hominum spes certa , tuumque
 Observant omnia nutum.
 Placido me respice vultu
 Inopem , incertumque salutis.
 Da veri cernere sedem
 Ceca caligine pulsa.
 Duce te mihi gratia semper
 Divina aspiret , ut omni
 Deterfa erugine culpa
 Puro tibi pectore possim
 Canere hymnos , pangere versus.*

III. Semper Deiparæ cultum in Ecclesia viguisse , ut
 cætera desint argumenta , ex hoc potissimum conjicere
 licet, quod nullum ejus principium ostendi potest. Nam
 nec Pontificis alicujus decreto , aut Concilii sanctione,
 nec consuetudine aliqua , cujus sciatur origo , introdu-
 ctus fuit , sed omni ætate , omni tempore semper fide-
 les cœli Reginam summo honore prosequi , & venerari
 consueverunt. Hæc enim ab æterno prædestinata , &
 præelecta à Deo fuit , ut arcanum Incarnationis myste-
 rium in ea perficeretur. Hanc nascituram promisit Deus
 statim post lapsum primi parentis , cum serpentis mali-
 gnitati iratus dixit , *Ipsa conteret caput tuum.* Hanc ve-
 nerabiles Patriarchæ & sanctæ mulieres veteris Testa-
 menti ante & post diluvium multiplici allegoria præfi-
 gurarunt. Hanc Prophetæ futurorum præscii vatici-

nante præconio prædixerunt : inter quos Hieremias, cum in Ægypto exularet, ejus immaculatum puerperium sacerdotibus idolorum indicasse dicitur, ut Auctor synopsis de vita & morte Prophetarum, sive fuerit Dorotheus Martyr, sive alius recentior, qui fuit Romæ Abbas, & (f) Epiphanius Episcopus asseverant. Etiam ab Ethnicis, & Turcis eam coli, & celebrari, docet Joannes (g) Bonifacius in historia Virginali. A fidelibus autem Catholicæ & orthodoxæ Ecclesiæ speciali cultu hyperdulæ adoratam fuisse ab ipso Ecclesiæ ortu usque ad hæc tempora, innumeri Scriptores testantur, quorum testimonia, & auctoritates si ex scriptis ipsorum excerpere, & hîc inferere vellem, rem ineptissimam facerem, nam & immensi id operis foret; & materiam ab aliis dudum præoccupatam attingerem, quorum diligentia, & eruditioni quidpiam adjicere non præsumo. Optimos quosque profert (h) Canisius singulorum dicta perpendens, & ex his sectarios convincens. Incipit autem à D. Laurentio Justiniano, tum servata temporum serie ad anteriora secula ascendens, fide dignissimis auctoritatibus evincit in religiosa Matris Dei veneratione retinenda & promovenda, magnum semper fuisse totius Ecclesiæ consensum in omni natione quæ sub cælo est. Frustra convellere hunc cultum oblatrantes Hagiomachi, & Iconoclastæ conati sunt. Viguit, semperque vigebit in æternum & ultra B. Virginis veneratio, & portæ inferi non prævalebunt adversus eam. Quis enim post Deum ita generis humani curam gerit? quis nos ita tuetur in afflictionibus, liberat à periculis, præservat à malis?

IV. (i) Idèd ad te, gloriosissima Virgo omnium fidelium corda suspirant, omnium oculi respiciunt, omnium vota confugiunt. Te celebrant

f Epiph. in vita Hieremiæ. g Bonifac. lib. 2. c. 16. h Canisius lib. 5. de Doctr. c. 27. & seq. i Ecbertus in laud. de B. V. inter opera D. Bernard. & Cyrill. Alex. hom. adv. Nestorium.

omnes linguæ, te laudant omnes populi, & beatam te dicunt omnes generationes. Gloriosa dicta sunt de te, sed adhuc locus est tuæ laudationi: adhuc in tuis laudibus balbutit omni lingua. Non enim sunt loquelæ neque sermones, quibus amplius gloria tuæ ad plenum valeat explicari. O magna, ô pia, ô multum amabilis Maria, tu nec nominari quidem potes, quin accendas: nec cogitari quin recrees affectus diligentium te. Tu nunquam sine dulcedine divinitus tibi insita piæ memoriæ portas ingrederis. Et nunc sequimur te, ô Domina, ex totis præcordiis vociferantes ad te, adjuva imbecillitatem nostram, aufer opprobrium nostrum. Tibi revelamus cum fiducia causam nostram, quia cœli & terræ mediatrix es peccatorum refugium, salus pereuntium. Per te sancta Trinitas in universo orbe glorificatur; per te cœlum exultat, lætantur Angeli, fugantur dæmones: per te prolapsum plasma rursum in cœlum subvehitur: per te gentes adducuntur ad pœnitentiam: per te fundatæ sunt Ecclesiæ, destructa infidelitas: per te clausa sunt tartara, apertæ sunt fores Paradisi:

(k) *Salve sancta parens, enixa puerpera Regem,
Qui cœlum, terramque tenet per secula, cujus
Imperium sine fine manet, qua ventre beato
Gaudia matris habens cum virginitatis honore,
Nec primam similem visa es nec habere sequentem:
Sola sine exemplo placuisti fœmina Christo.*

Tuo interventu, benignissima Mater, & nos Christo placeamus, ut te perducente post hujus mortalitatis cursum ad eum perveniamus, qui ex te pro mundi redemptione carnem suscipere dignatus est, teque in supremo gloriæ folio tanquam nobilissimam inter omnes creaturas super choros Angelorum exaltavit.